Seizoenblad

Kwartaalblad van IVN Best

Lente 2026

In dit nummer:

De Broekwandeling in de Vleut
"Best wordt mooier door ons werk"
Van Biowalk naar Best-Kort-wandeling

IVN natuur educatie Best

Kopij zomernummer 2026

insturen **vóór 1 juni 2026**
aan: seizoenblad.ivnbest@gmail.com.
Het zomernummer verschijnt rond 21 juni.
Een artikel mag max. 500 woorden bevatten + 1 foto die als losse bijlage moet worden meegezonden.

Website

www.ivn.nl/best
webredactie: Wil Pruijsen en Jan Verduijn
e-mail webredactie: webmaster.ivnbest@gmail.com

Bestuur

Voorzitter

Annemarie Dekker
Pluisheuvel 15 - 5685 BK Best - tel. 06-83324320
e-mail: voorzitter.ivnbest@gmail.com

Secretaris

E-mail: secretariaat.ivnbest@gmail.com

Penningmeester

Henk van Kessel
Rembrandtlaan 34 - 5684 AE Best
tel. 06-12461211
e-mail: penningmeester.ivnbest@gmail.com

Bestuursleden

Marian Alkemade (vice-voorzitter)
e-mail: marianivn@kpnmail.nl
Lotti Erkelens
e-mail: lottierkelens@gmail.com
Frits Verstappen
e-mail: fritsverstappen@onsbrabantnet.nl

Contributie / donatie

Contributie

volwassen lid	€ 26,50	per jaar
extra volwassen lid in huis	€ 14,00	per jaar
jeugdlid tot 21 jaar	€ 11,00	per jaar
bij-lid (reeds lid van een andere afdeling)	€ 15,00	per jaar

Donatie

Bij een donatie van € 15,- per jaar of hoger kan men - indien gewenst - ons kwartaalblad ontvangen.

Banknummer NL46 INGB 0003 2117 35 t.n.v. IVN afd. Best. De contributie wordt geïnd via automatische incasso. Bij betalen via automatische incasso krijgt het hoofdlid een korting van € 2,00. Men kan zich als lid of donateur aanmelden door het formulier op de website van IVN Best in te vullen. Het is ook mogelijk om contact op te nemen met het secretariaat. Dan krijg je het formulier thuisgestuurd.
Mutaties graag ook doorgeven aan het secretariaat.
Beëindigen van het lidmaatschap moet **vóór 1 december** worden gemeld.

IVN hecht grote waarde aan de privacy van de leden en beschermt uw persoonsgegevens volgens de meest recente regelgeving op dat gebied (Algemene Verordening Gegevensbescherming 2018). Lees onze privacyverklaring op de website. Voor vragen over het gebruik en/of wijzigen van uw persoonsgegevens kunt u contact opnemen met de secretaris (zie bovenstaand mailadres en telefoonnummer).

Seizoenblad

IVN Best - Lente 2026

Op basiscursus Groen in Best ? ! ? !

Als ik logisch nadenk, heb ik er eigenlijk helemaal geen tijd voor. Mijn agenda puilt uit, en nóg een activiteit erbij klinkt allesbehalve verstandig. En toch heb ik me net vol overtuiging ingeschreven voor de Basiscursus Groen die binnenkort van start gaat. Waarom? Omdat ik inmiddels heb ervaren hoeveel zo'n cursus me kan brengen.
Vorig jaar volgde ik de online natuurcursus 'Leer de basis' van IVN. Vooral om eens te zien hoe het zou zijn om aan zo'n cursus mee te doen. Ik verwachtte eigenlijk niet veel nieuws te leren, want ik ben echt geen 'groentje' in de natuur. Tot mijn verbazing pakte dat heel anders uit! Door onder meer de verrassend leuke opdrachten ging ik anders kijken, scherper, nieuwsgieriger.
Maar het grootste inzicht kreeg ik, toen ik leerde dat er grofweg vier manieren zijn waarop mensen naar natuur kijken: als heerser, als rentmeester, als beschermer of als onderdeel van de natuur. Sinds dat moment begrijp ik veel beter waarom mensen natuur zo verschillend beleven, en waarom hun keuzes soms zo anders zijn dan de mijne. Dat inzicht draag ik sindsdien met veel plezier én compassie met me mee.

En precies daarom heb ik nu al enorm veel zin om me opnieuw te laten inspireren, deze keer door onze eigen ervaren gidsen en experts van IVN Best. Wat valt er allemaal te ontdekken in en rondom ons eigen Best? Welke plekken laten onze unieke natuur op haar mooist zien? En hoe is het om dit samen met andere natuurliefhebbers te beleven? Uiteindelijk is samen met anderen zoveel leuker dan alleen achter een scherm.
Vanuit de zijlijn zie ik al wat van de voorbereidingen voorbij komen. Wat een cadeau dat deze kanjers hun kennis en passie met ons willen delen. Het belooft iets moois te worden. Ik heb er zin in!
Doe je ook mee?

Annemarie Dekker, voorzitter IVN Best

Inhoud

5 Van de bestuurstafel
7 IVN en groen gemeentebeleid
8 De Broekwandeling in de Vleut
9 Van Biowalk naar Best-Kort-wandeling
10 "Best wordt mooier door ons werk"
12 Sterrenbeelden, sterren en planeten
13 Vogels tellen voor het BMP
14 Vleermuizen: een introductie
15 Duurzaam eten rechtstreeks van de boer
18 Basiscursus Groen gaat van start

Het Seizoenblad

verschijnt vier maal per jaar, aan het begin van ieder seizoen.

Redactie

Wil Pruijsen
Bas Kuiper

Bezorging

Seizoenblad niet ontvangen? Stuur dan een e-mail naar seizoenblad.ivnbest@gmail.com.

Foto's

Zie pag. 6

Drukker:
Editoo B.V. te Veenendaal

In Memoriam

AUTEUR: MARIJKE ABRAHAMS

Op 13 oktober is **Marianne Kinsbergen** plotseling overleden. Zij was nog volop actief in de Plantenwerkgroep. In de jaren negentig werd zij lid van de Vogelwerkgroep en omdat men veel stil stond om een vogel te observeren, viel haar oog op de paddenstoelen en zo is haar belangstelling voor paddenstoelen geboren. Daarin werd ze echt een specialist.

Op 19 november is **Guus van Dorsser** overleden. Guus was niet direct actief binnen IVN maar heeft een interessante lezing verzorgd over zoönosen.

Theo van Dooren is op 30 december overleden. Theo was actief in de commissie voor het 50-jarige IVN-jubileum, verspreidde het Seizoenblad en legde jaarprogramma's in horecagelegenheden in het buitengebied van Best.

Op 31 december is **Bernard van Duijnhoven** overleden. Bernard was een heel actief IVN-lid. Jarenlang was hij voorzitter van de werkgroep PR en Communicatie en zes jaar lid van het bestuur. Bernard was nauw betrokken bij het ontstaan van het Seizoenblad in z'n huidige vorm. Hij schreef diverse artikelen in ons blad en had daarnaast jarenlang de rubriek 'Passie voor natuur', waarin hij leden van IVN Best interviewde. Verder was hij ook actief in de Landschapsonderhoudsgroep. Hij ging vaak mee met de publiekswandelingen en heeft zelf een erfgoedwandeling gegidst.

We wensen de familie van Marianne, Guus, Theo en Bernard veel sterkte met dit grote verlies. We zullen hen missen.

Deze uil is gemaakt door Bernard van Duijnhoven

- advertentie -

- advertentie -

Van de bestuurstafel

AUTEUR: MARIAN ALKEMADE

Bestuurssamenstelling

Na kleine bestuurlijke rustpauze in december zijn we in januari weer samengekomen voor ons maandelijkse overleg. Dit keer hadden we een speciale gast, want een potentieel nieuw bestuurslid kwam kennismaken! :-) Op de komende ALV van 14 april kunnen ook jullie met Hans kennismaken. We hopen dat jullie net zo enthousiast zijn als wij, want zoals bekend: “Meer handen maken licht werk”. Een vereniging kan niet zonder actieve vrijwilligers.

Foto’s in de bibliotheek

Buiten was het kaal, grijs en vaak nat (en even wit), maar binnen in de bibliotheek had onze fotowerkgroep weer voor een hele mooie kleurrijke collectie van prachtige natuurfoto’s gezorgd. Als bestuur zijn we heel blij met deze aandacht voor de wonderen van de natuur en met de promotie van onze actieve vereniging.

Nog meer foto’s gewenst…

Een andere vorm van promotie die (nogmaals) ter sprake kwam in het bestuur was hoe we de activiteiten van onze werkgroepen met behulp van foto’s nog meer aandacht en bekendheid kunnen geven, zodat nóg meer mensen enthousiast worden om mee te doen. Jong én oud.
Naast onze Facebook-groep hebben we nu ook een eigen Instagram-account maar dit laatste account is nog niet heel actief. Zo’n account vraagt om een beheerder en om een ‘snelle’ instroom van foto’s vanuit de werkgroepen kort vóór en ná een activiteit. Hierover gaan we verdere afspraken maken met de coördinatoren van de werkgroepen.

Aan- en afmelden

Iedereen heeft het kunnen zien, er staan weer heel veel mooie en leuke activiteiten op het jaarprogramma. Vergeet je vooral niet aan te melden! En mocht je dan onverhoeds tóch niet kunnen . . . , denk er dan ook even aan je weer af te melden. Soms schiet dat er bij in, merken we, en dat is jammer voor de organisatoren en voor degenen die mogelijk op de wachtlijst staan.

Torenvalk - Foto: Wilma Burema

ALGEMENE LEDENVERGADERING

Op **dinsdag 14 april** om 20.00 uur in 't Tejaterke, Max de Bossustraat 1 in Best.

Alle leden van IVN Best krijgen een uitnodiging met agenda.

Ontwikkelingen gemeente Best

Ter tafel kwamen dit keer de uitgangspunten voor de Steegsche Velden West. En omdat de natuur zelf geen stem heeft, houden we als bestuur en als lid van de gemeentelijke klankbordgroep Groen graag de vinger aan de pols. We vinden het begrijpelijk en belangrijk dat er nieuwe woningen komen, maar dan graag zo groen en natuurrijk als mogelijk. Dat is fijn voor de planten en dieren in en rond de nieuwe wijken én voor de mensen die er straks gaan wonen.

En dan nog even ter herinnering . . .

- Dinsdagavond 14 april om 20.00 uur: ALV in 't Tejaterke
- Dinsdagavond 21 april om 20.00 uur: Start van Blok 1 van de Basiscursus Groen (3 theorieavonden + 1 excursie). Voorkennis niet vereist. Voor iedereen die interesse heeft in de natuur en er graag samen met anderen iets meer over wil weten en/of leren.
- Woensdagavond 22 april: Informatieavond voor geïnteresseerden in uitgebreide Natuurgidsenopleiding van Het Groene Woud (NGO-HGW). Zie www.natuurgidsenhetgroenewoud.nl

Nieuwe leden

Frank Verwater
Ton van Brakel
Luna Kruizinga
Nicky Kruizinga
Charlotte Kruizinga
Jan Versteden
Susan van Bavel
Riet Charpentier
John Martens
Hans Groothelm
Desiree Groothelm
Maria van de Wiel
Antoinette van den Berk
Ruben Bramer
Mo Leijsen
Eric Post

Welkom bij onze vereniging !

De foto's in dit Seizoenblad

De foto's op de voor- en achterpagina zijn gemaakt door de leden van de Werkgroep Natuurfotografie van IVN Best. In dit lentenummer staan de volgende foto's:

Voorpagina
Foto gemaakt door Wilma Burema

Voorwoord
De foto bij het voorwoord is gemaakt door Lou van der Aa

Achterpagina
Boven: Ria Bloemendaal - Oranjetipje
Links midden: Ivon van der Pasch - Pinksterbloem de Geelders
Links onder: Wilma Burema - Heggenmus de Vleut
Rechts midden: Lou van der Aa - Groenling Best
Rechts onder: Ad van der Vleuten - Edelhert

Volg IVN Best op Facebook!

Als je een facebookgebruiker bent, doe je de vereniging een plezier om reacties achter te laten en onze items te delen.

IVN en groen gemeentebeleid

Ook in de afgelopen periode is IVN Best weer opgekomen voor de bescherming van de natuur in het gemeentebeleid. IVN Best heeft een adviesrol bij de gemeente via deelname in de Klankbordgroep Groen. In december heeft Annemarie Dekker namens IVN Best ingesproken bij de gemeenteraad over de behandeling van het Groenbeleids- en biodiversiteitsplan 2026-2036 van de gemeente Best.

Steegsche Velden West

In januari heeft Annemarie Dekker namens IVN Best ingesproken bij de behandeling van de gemeenteraad van de nota van uitgangspunten over de ontwikkeling van Steegsche Velden West. Dit gaat over het maken van plannen voor een nieuwe buurt aan de rand van Best met minimaal 500 woningen. IVN Best pleitte ertegen dat de groene noordpunt boven de Hokkelstraat onderdeel van het plan is. Het gaat hier om het foerageer- en leefgebied van diverse soorten vogels, met name de beschermde steenuil en kerkuil. Als gevolg van de inbreng van IVN Best is in het definitieve besluit vastgelegd dat in dit deel van het plangebied niet mag worden gebouwd.

De 3-30-300 regel

In het plan voor de Steegsche Velden West wordt de zogenaamde 3-30-300 regel als ambitie genoemd en niet als uitgangspunt. IVN Best vindt dat deze regel één van de uitgangspunten moet zijn.
De 3-30-300 regel wil het volgende zeggen:
- vanuit elk huis, kantoor of schoolgebouw moet je minstens drie grote bomen zien
- in elke buurt is minimaal 30% van het grondoppervlak bedekt met boomkronen.
- iedereen moet binnen 300 meter wandelafstand toegang hebben tot een hoogwaardig openbaar groen.

IVN Best wil dat het aanleggen van groene tuinen gestimuleerd wordt en dat de nieuwe bewoners ondersteuning krijgen bij de aanleg van groene tuinen.

Werkgroepen

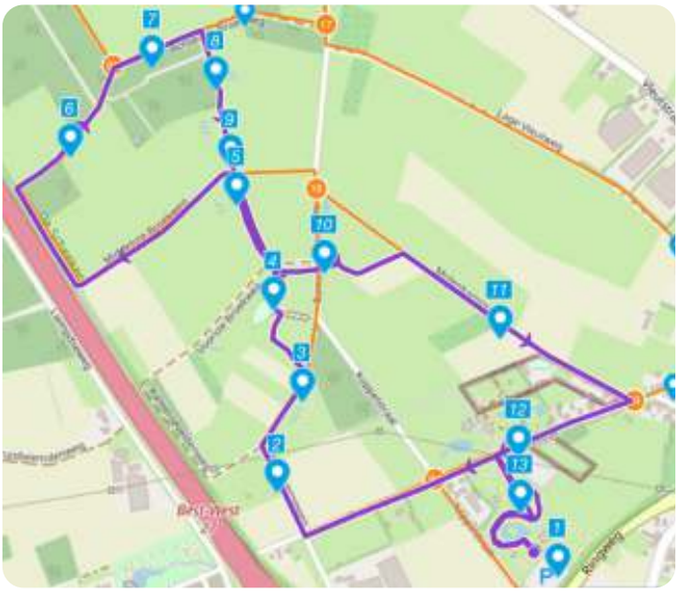
Werkgroep	Coördinator	Mailadres	Contactpersoon bestuur
activiteiten	Frits Verstappen	fritsverstappen@onsbrabantnet.nl	H. van Kessel
jeugdactiviteiten	Trees Cremers	treesjecremers@gmail.com	L. Erkelens
landschapsonderhoud	Jeroen Appeldoorn	jeroenappeldoorn1@gmail.com	H. van Kessel
natuurfotografie	Wilma Burema	fwivnbest@gmail.com	M. Alkemade
planten	Henk van Kessel	hmvankessel@onsmail.nl	H. van Kessel
pr & communicatie	Louise Mak	Louise.Mak@onsbrabantnet.nl	A. Dekker
scholen	Annelies Berende	anneliesberende@hotmail.com	L. Erkelens
vogels	Marco Renes	mrenes@onsbrabantnet.nl	F. Verstappen
wandelingen	Wim Vogel	jwhvogel@onsbrabantnet.nl	A. Dekker
wellkomstcommissie	Frans Erich	f.a.m.erich@onsbrabantnet.nl	H. van Kessel
facilitaire ondersteuning	Frans Erich	f.a.m.erich@onsbrabantnet.nl	H. van Kessel

De Broekwandeling in de Vleut

AUTEUR: MARIJKE ABRAHAMS

In het lentenummer van het Seizoenblad is de folder van de Broekwandeling bijgesloten. De tiende folder die IVN Best heeft gemaakt. Deze wandeling stond al een paar jaar op de IVN Natuurroutes app en we zijn blij dat er nu ook een folder is van deze verrassende natuurwandeling.

Voor wie hem nog niet heeft gelopen.
Het is een aanrader!

De wandeling is ruim 5 km en begint bij de parkeerplaats aan de Koppelstraat (Natuurpoort De Scheeken). Je kunt dan ook meteen een kijkje nemen in de Vlaamse schuur. Daar is door de Vogelwerkgroep van IVN Best een kerkuilenkast opgehangen. Een mooie locatie om de kerkuil een broedplaats aan te bieden. Na de wandeling kan men een bezoek brengen aan de horecagelegenheid van BestZOO.

De route loopt door het Achterste Broek ten westen van buurtschap de Vleut. Een landschap dat gekenmerkt wordt door weilanden, kleine bosjes, wegen en paden met populieren. Het is een oud cultuurlandschap met de zogenaamde broekgronden. Vroeger waren dat drassige gronden waar alleen gras- en hooilanden lagen. De namen van de zandpaden herinneren nog aan deze periode.

De folder van de Broekwandeling is in eigen beheer gemaakt door IVN Best. De opmaak van deze wandelfolder ziet er anders uit dan de wandelfolders die IVN samen met de gemeente in 2021 heeft uitgebracht. De setjes met de Best Bijzonder! Natuurwandelingen (9 folders) zijn overigens niet meer compleet. Door de bouw van de nieuwe woonwijk Aarlesche Erven is de route van de Land van Boschwandeling te Aarle niet te lopen.
Het voorjaar begint. Trek je wandelschoenen aan en maak deze mooie voorjaarswandeling. Het is een wandeling die in elk seizoen anders is.
Namens de samenstellers, wandel ze en geniet!

Van Biowalk naar Best-Kort-wandeling

AUTEUR: ELS MARIS-FRIJTERS

Wat in 2013 begon als Biowalk is al een aantal jaren de Best-Kort-Wandeling.
Biowalk was wandelen in de natuur, gericht op gezondheid. In 2013 startten we met mensen met diabetes. Er was een enthousiaste groep wandelaars die na het stoppen van de Biowalks graag bleef wandelen. En zo ontstond de Best-Kort-Wandeling.
De Best-Kort-Wandeling is vooral geschikt voor mensen die liever niet te ver willen of kunnen wandelen, over goed begaanbare paden, die liever niet alleen wandelen en toch graag in de natuur zijn en indien nodig wat ondersteuning nodig hebben. Voor die ondersteuning draag ik zorg.
We wandelen eenmaal per seizoen.

Cor Karsemakers

Cor Karsemakers was tot half 2025 de vaste gids. Samen met Cor liep ik tien jaar lang vier wandelingen per jaar! Vanuit drie verschillende vertrekpunten: De Vrolijke Jager, 't Boshuys en Best Zoo. Cor zorgde steeds voor mooie wandelingen, met eventueel een rustplaats onderweg en interessante uitleg over de natuur om ons heen.
Na de wandeling hadden we altijd een gezellige nazit, in de horeca. Wat heb je veel mensen laten genieten Cor, VEEL DANK HIERVOOR! Vanwege je gezondheid moest je helaas stoppen. Gelukkig zijn er binnen onze IVN nog leuke aktiviteiten voor jou, waarbij we jou ook niet willen missen. En . . . gelukkig is er een nieuwe gids die de wandelstok overneemt, Henk van Kessel; zodoende kunnen we weer gezellig op pad. En zo blijft de Best-Kort-wandeling bestaan, voor wandelaars die wat korter, drie km, in een wat lager termpo willen genieten van de natuur. We zijn 90 minuten onderweg.

Wil je meelopen? Dan ben je van harte welkom. De eerstvolgende wandeling is op 16 april. Voor mensen die in Best wonen en niet zelf naar de vertrekplaats van de wandeling kunnen komen, zorg ik voor het vervoer naar de startplek.
Meer informatie vind je in het IVN-programma op onze website.

Foto Marjel van Dijk

Foto Marjel van Dijk

"Best wordt mooier door ons werk"

AUTEUR: WOUTER JANSEN

Weer of geen weer, met de poten in de modder of bovenin een boom, gewapend met gereedschap én goede zin. De **Landschapsonderhoudgroep van IVN Best** trekt er elke twee weken op uit om zich vol overgave in te zetten voor de natuur in en rondom Best. Allemaal gelijkgestemden, die graag hun handen uit de mouwen steken om onze mooie Bestse natuur te behouden en te beschermen.

In gesprek met de leden Wim, Martin en Bas

Van wilgen knotten, poelen schoonmaken, opschot langs de rand verwijderen en houtsingels onderhouden tot het bestrijden van uitheemse soorten zoals de Amerikaanse vogelkers, Amerikaanse eiken en springbalsemien, de werkzaamheden van de werkgroep lopen aardig uiteen. Dat maakt het ook leuk volgens de leden van de groep. “Mij maakt het niet uit met welke activiteiten we aan de slag gaan”, vertelt Wim. “Gewoon lekker buiten bezig zijn”. Dat geldt ook voor Bas: “Ik vind het leuk om landschappen en natuurgebieden te leren kennen en dan maakt het mij niet zoveel uit of we gaan knotten of zaagwerkzaamheden moeten doen”. Martin heeft echter wel een lichte voorkeur: voor hem springen wilgen knotten en poelenonderhoud eruit.

Belang

Over het belang van de groep zijn de heren eensgezind. Martin: “Als wij dit werk niet doen, zullen de poelen en gebieden die door ons worden onderhouden, aan hun lot worden overgelaten en zal dit ten koste gaan van de biodiversiteit. Best wordt dus mooier door ons werk”. Wim herkent dat: “Als er geen natuuronderhoud wordt gepleegd groeit alles dicht tot één groot bos en met onderhoud zorgen voor een meer diverse natuur en biodiversiteit”. Bas vult nog aan: “We zorgen met ons werk dus voor variatie in het landschap en laten zien dat je dichtbij huis veel voor de natuur kunt doen”.

(On)zichtbaar werk

De groep is actief binnen de gemeentegrenzen, maar ook in het buitengebied. Binnen de gemeentegrenzen zorgt dat soms voor wat opschudding.

Wilgen knotten bij de Lieringsedijk - Foto: Peter Voetman

“We hebben een keer gehad dat de politie langskwam waar we bezig waren. Zij waren gebeld door verontruste inwoners die ons bomen hadden zien omzagen”, vertelt Wim. Dat onderhoud nodig is, is dus voor niet iedereen altijd even bekend. Of zichtbaar. Wim gaat verder: “Als we binnen de bebouwde kom voor de gemeente actief zijn, zijn we zichtbaar, in het buitengebied komen over het algemeen maar weinig mensen. Dus van de meeste activiteiten en het nut hiervan hebben de meeste mensen weinig weet”.
Martin haakt hier op in: “Het beheren van exoten is dan een enorm belangrijk aspect van onze werkzaamheden, in dit geval bij een stuk grond van Brabants Landschap”. En Bas vult verder aan: “Door onze hulp is er steun voor het in stand houden van kenmerkende cultuurlandschappen in de omgeving van Best. Uitheemse soorten aanpakken is daarbij enorm belangrijk. Bovendien werken we op een manier die goed is voor de natuur en we verzorgen gebiedjes en onderdelen van het landschap die goed zijn voor de biodiversiteit”.

Wilgen knotten bij de Lieringsedijk - Foto: Ruud Uittenbogaard

Bijzonder

Binnen de werkgroep zijn er bijzondere werkzaamheden die verricht worden, maar ook opmerkelijke plekken die ze tegenkomen. Martin vertelt een mooi verhaal over een bijzondere ervaring: “Het was tijdens het onderhoud van een poel in een akkerlandschap tegen een stukje bos, waar bijna nooit iemand komt. We waren bezig met het vrijmaken van begroeiing aan de poelrand en ontdekten sporen van een das. Vervolgens werd een complete dassenburcht ontdekt van wel 1,5 meter hoogte met minstens 15 in- en uitgangen! Bij één gang werden botjes/schedels gevonden van o.a. konijnen, wat er op duidt dat die gang wordt gebruikt als schuilplaats door een vos. Een kennelijk bekend fenomeen bij dassenburchten, dat een vos ook gewoon een gang 'leent’. Eén gang was zodanig aan de waterkant gegraven, dat er een klein soort schiereilandje was ontstaan in de poel. Heel bijzonder om dat te ervaren”.

Natuurwerkdag

Een ander belangrijk iets dat elk jaar terugkeert, is de landelijke Natuurwerkdag. Een groot vrijwilligersevenement, waarbij deelnemers zich samen buiten in de natuur inzetten voor natuur dicht bij huis. Ook deze werkgroep doet daar fanatiek aan mee. Bas vertelt: “Tijdens de Natuurwerkdag wordt er veel bekendheid gegeven aan werken in de natuur.

Meer weten over de Werkgroep Landschapsonderhoud? Kijk op de website van IVN Best of neem contact op met Jeroen Appeldoorn via 06-26749584.

We gaan met een grote groep mensen in de natuur aan het werk en er zijn ook veel mensen bij die geen lid zijn van IVN. Ook doen er veel kinderen mee. Onze coördinator Jeroen zorgt er dan voor dat het heel goed verzorgd wordt met eten en drinken.” Plus extra leuk: “Door alle publiciteit komen mensen die deelnemen aan de Natuurwerkdag in contact met onze activiteiten als werkgroep en er zijn erbij die bij onze werkgroep blijven hangen”, aldus Wim.

Samen aan de slag

Wat werken in deze groep zo leuk maakt? Martin: “Het is een hele gezellige club van fysiek werkende mensen, die het leuk vinden om één keer in de 14 dagen in het seizoen (najaar tot vroege voorjaar) op de zaterdagochtend de handen uit de mouwen te steken om natuuronderhoud te doen”. Wim vult aan: “Precies. Als je twee keer per maand uit die luie stoel wil komen en lekker wil werken in de buitenlucht, dan ben je bij onze werkgroep van harte welkom!”

Sterrenbeelden, sterren en planeten

AUTEUR: JOOST RIETVELD

In november/december 2025 volgde ik de cursus Sterrenkunde, georganiseerd door IVN Best. Van jongs af ben ik geïnteresseerd in astronomie. Het ontstaan zal wel liggen in het feit dat mijn ouders me in 1969 voor de tv hadden gezet om de maanlanding mee te krijgen. Ik was toen echter pas 2, dus veel zal ik er niet van hebben meegekregen, maar het tekent de interesse die mijn ouders hadden in ruimtevaart.

De reden om me aan te melden bij deze cursus was om mijn kennis weer eens af te stoffen en om op de hoogte te komen van recente ontwikkelingen. Onder de bezielende leiding van Emile Weijters is dit prima gelukt. Enthousiast neemt Emile ons mee in de sterrenbeelden, sterren en planeten. We worden zelf ook aan het werk gezet. We maken zelf een sterrenkaart en krijgen instructies hoe die te gebruiken.
Met de sterrenkaart kunnen we zelf op zoek naar de sterrenbeelden, met als meeste eenvoudige sterrenstelsels om te vinden de Grote Beer, de Kleine Beer en - als bekendste ster naast onze zon - de Poolster. Dit geldt voor het noordelijk halfrond. In dat halfrond draait (nu) alles om de Poolster. Althans, we leren dat niet alles om de Poolster draait, maar dat dit komt door de draaiing van de aarde!
Dieper en dieper duiken we ruimte in, van Mercurius naar Neptunus, van ons zonnestelsel naar de Melkweg, van andere stelsels als bv Orion naar zwarte gaten waaruit geen licht kan ontsnappen. Van honderdduizenden kilometers (380.000 km van de aarde naar de maan) naar lichtjaren (een lichtjaar is een afstand en niet een tijdsduur). Een leuk weetje is bv dat het licht er 8 minuten over doet om van de zon de aarde te bereiken. Dus zou de zon opeens uitgaan, wat uiteraard niet zo gebeurt, dan merken wij op aarde dit pas na 8 minuten!

Foto: Kathy Hesen

Foto: Kathy Hesen

Op de 4de cursusavond hebben we een bezoek gebracht aan de Jan Paagman sterrenwacht in Asten. Helaas was het die avond bewolkt en was er niks van de sterrenhemel door de sterrenkijker te bewonderen. Na een lezing werden we uitgenodigd in het Pieterse planetarium. Door dit technisch hoogstandje maakten we op een indrukwekkende manier kennis met de sterrenhemel met haar bewegingen. Een bezoek aan deze sterrenwacht is zeker aan te bevelen.

De cursus is prima georganiseerd door IVN Best. Allen bedankt die daar een rol in hebben gespeeld. Ikzelf ben zodanig door de cursus geïnspireerd dat ik een kleine sterrenkijker heb aangeschaft die ik binnenkort ga inwijden als ik naar de Bourgogne ga om de sterrenhemel te gaan bewonderen.

Vogels tellen voor het BMP

AUTEUR: HARRIE DE HAAS

De titel is misschien wat cryptisch. En dat geldt zowel voor vogels tellen als voor BMP.
Vogels tellen? Dat doen we toch landelijk ergens in een weekend in februari zie ik je al denken. En dat klopt, één keer per jaar tellen we de vogels in onze tuin en sturen we de gegevens door naar de Vogelbescherming. En zo hebben we een mooi beeld van hoe het gaat met de (tuin)vogels in Nederland. Maar dit is echt een momentopname en het zegt enkel iets over de soorten en de aantallen (in verhouding natuurlijk) in dat weekend.
Maar niet alleen Vogelbescherming Nederland doet een telling. Ook SOVON (Stichting Ornithologisch Veldonderzoek Nederland) telt vogels. Zij doen dat op verschillende manieren en een van deze is het BMP project. En BMP staat voor Broedvogel Monitoring Project. Doel van dit project is het in kaart brengen van de ontwikkelingen, aantallen en verspreiding van onze broedvogels.

Vogels waarnemen

Hoe gaat dit in zijn werk? Iedereen kan in feite meedoen aan dit project, zowel individueel of als groep. Je kiest een gebied (of krijgt dat aangewezen door SOVON als je dat wilt) en in dat gebied ga je tellen. Je doet dat dan in het voorjaar met een interval van (als het past) twee weken. En tijdens je ronde door het gebied noteer je de waarnemingen. Je kan en mag dat op papier doen maar SOVON heeft daar (hoe kan het anders) een mooie app voor ontwikkeld. Daarin staan heel veel zaken al voorgewerkt en is het vastleggen eenvoudig. Na afloop stuur je de waarnemingen door en SOVON verzamelt deze.
Nu denk je natuurlijk, alle vogels tellen in een gebied is waanzin. En dat hoeft ook niet. Een groot aantal (algemene) soorten hoef je niet te tellen. Het gaat vooral en de (gebieds)specifieke soorten. En vaak is het dan nog niet eens mogelijk aantallen vast te leggen. Maar met de aanwezigheid ervan wordt al een goede indicatie gegeven. En meerdere waarnemingen van dezelfde soort binnen je gebied zegt ook wat over de intensiteit.
De jaaraantallen laten mooi de ontwikkeling zien over meerdere jaren. Veranderen de aantallen, verdwijnen soorten of komen er juist nieuwe soorten voor. Hoe langer je telt des te beter beeld krijgt men.

Landgoed Heerenbeek

Ook binnen IVN Best is er een aantal mensen die zich hier mee bezighouden. Het gebied waarin wordt geteld is het landgoed Heerenbeek (deels). Een mooi gevarieerd gebied. Met loofbos, wat naaldhout, cultuurtuinen en weilanden.
En dat uit zich ook in de soorten. En tijdens het tellen is er soms ook mooie 'bijvangst' (reeën, konijnen en zelfs een keer een vos). Dus het is vaak meer dan enkel vogels tellen.

Bonte specht - Foto: Ad van der Vleuten

Wil je meer weten, eens meelopen of wil je je aanmelden om mee te doen? Neem dan contact op met Harrie de Haas via dit e-mailadres: hhadehaas825452@kpnmail.nl.

Enthousiast geworden? Ga een keer mee en wordt ook teller. En denk nu niet dat kan ik niet. Al die geluiden kan ik echt niet van elkaar onderscheiden. Geen probleem! Er zijn prima apps die je daarbij kunnen helpen en ook hier geldt dat de praktijk de beste leerschool is. En wat is er nu mooier dan lekker actief bezig zijn in de natuur. Dus . . tot de volgende ronde.

En wat valt er zoal te zien? Veel soorten die niet geregistreerd hoeven te worden zoals roodborst, zwartkop, vink, merel, koolmees, tjiftjaf etc. Maar wat we wel gezien/gehoord hebben is zeker leuk om mee te maken. Voorbeelden zijn zwarte specht, middelste bonte specht, spotvogel, gekraagde roodstaart, geelgors en meer.

Vleermuizen: een introductie

AUTEUR: MARJEL VAN DIJK

Op donderdag 22 januari heeft Carlo Wijnen een boeiende lezing van bijna 2,5 uur over vleermuizen gegeven in de theaterzaal van 't Tejaterke. Naast 28 toehoorders zijn ook Frans en Jos aanwezig voor techniek, koffie en thee.

Carlo noemt zichzelf een echte vleermuizengek. Hij is bouwkundige en autodidact vleermuiskundige en al bijna 20 jaar fulltime vrijwilliger op het gebied van bescherming, onderzoek, voorlichting en opvang van vleermuizen, zelfs bij hem thuis als ze gewond zijn.
Carlo is bestuurslid van de landelijke vleermuiswerkgroep VLEN, coördinator van de Nacht van de Vleermuis, voorzitter van Stichting Goed, Beter, BATS! (advies over winterverblijven) en penningmeester van Stichting Vleermuisopvang Oss.
Daarnaast verricht hij wintertellingen in binnen- en buitenland en onderzoekt hij maandelijks vleermuiskasten in de regio Maashorst.

Over vleermuizen

Wereldwijd bestaan er ongeveer 1.500 soorten vleermuizen, een kwart van alle wilde zoogdiersoorten. In Europa leven 55 soorten, waarvan 18 in Nederland en 11 in Noord-Brabant. Ze verschillen sterk in grootte, gedrag, leefwijze en levensduur.
De kleinste Nederlandse soort, de dwergvleermuis, is zo groot als een duim, terwijl de vale vleermuis een spanwijdte van 43 cm kan bereiken. Hun gewicht varieert van 5 tot 40 gram.
Vleermuizen worden opvallend oud: sommige soorten halen meer dan 40 jaar.
Ze gebruiken echolocatie om zich te oriënteren en prooien te vinden. Vleermuisoren zijn uiterst gevoelig voor deze hoge trillingen. Mensen kunnen hun geluiden alleen met een batdetector horen.

Vleermuizen en mensen

Aan de hand van een skeletschema laat Carlo zien dat vleermuizen wat hun bouw betreft sterk op mensen lijken, met armen, vingers en voeten. Na de paring in het najaar (sperma wordt opgeslagen in een speciale klier), vindt de bevruchting pas in het voorjaar plaats. Ze krijgen maximaal één jong per jaar en verlenen intensieve kraamzorg.

Wat hen onderscheidt van mensen is natuurlijk het vliegen, mogelijk gemaakt door hun vlieghuid die tussen armen, poten, vingers en staart gespannen is.

Voedsel en jacht

Overdag rusten vleermuizen in hun verblijf, maar rond de schemering gaan ze op jacht. Met echolocatie en hun goede zicht vangen ze al vliegend insecten, waarbij de vlieghuid soms als vangnet fungeert. Eén vleermuis kan per nacht tot wel 3.000 muggen eten; andere soorten jagen op kevers of vlinders, die ze vaak direct in de lucht met hun scherpe tandjes opeten.

Wonen en overwinteren

Vleermuizen verblijven in spleten, holtes en bomen, maar ook in huizen: achter boeiboorden, onder dakpannen of in vleermuiskasten.
In de winter trekken sommige soorten naar koude, vochtige plekken zoals bunkers, kelders of speciaal gebouwde winterverblijven. Ze verlagen dan hun lichaamstemperatuur van 38 naar 4-10 graden en verlagen hun hartslag drastisch om energie te sparen. Ze worden af en toe wel wakker om de zo opgebouwde gifstoffen kwijt te raken.

Vijanden en veiligheid

De grootste vijand van de vleermuis is de mens, gevolgd door de huiskat, de boommarter en enkele uilensoorten. Carlo benadrukt dat vleermuizen niet in haren vliegen!
Rabiës komt zelden voor, maar hij raadt aan een vleermuis nooit met blote handen op te pakken. Hij adviseert in zo'n geval dikke handschoenen, waarmee het dier in een doosje kan worden gedaan. Daarna kan de dierenambulance worden gebeld, die de vleermuis naar een opvang brengt.

Tijdens de pauze hebben aanwezigen een vleermuis bekeken, poepjes geroken en uit leer gesneden silhouetten van verschillende soorten gezien, om een goed beeld te krijgen van hun grootte.

Duurzaam eten rechtstreeks van de boer

AUTEUR: TIM VAN HEUKELOM

Als IVN'er draag je de natuur een warm hart toe. Je weet hoe belangrijk biodiversiteit, lokaal groenbeheer en bewust leven zijn. Daarom stellen we je graag voor aan Best Voedsel, een lokaal initiatief dat perfect aansluit bij de waarden van IVN.

Best Voedsel is een online streekwinkel waar je producten koopt van boeren en makers binnen een straal van 30 kilometer rond Best. Denk aan seizoensgebonden groente en fruit, zuivel, vlees, vis, sappen en nog veel meer. De producten zijn duurzaam geproduceerd met oog voor bodem, biodiversiteit en het milieu. Minder transport en minder verpakkingen betekenen meer natuur, gezondheid en eerlijkheid.

Korte keten met grote impact

Bij Best Voedsel koop je rechtstreeks van de boer. Dat betekent geen tussenhandel, eerlijke prijzen en een korte voedselketen die CO2-uitstoot vermindert. Dit sluit naadloos aan bij IVN's streven naar een natuurinclusieve samenleving en de oproep tot gedragsverandering richting duurzamer leven. De korte keten ondersteunt biodiversiteit, stimuleert bodemvriendelijke landbouw en maakt duurzaam eten toegankelijk voor iedereen in de regio.

Bestellen en ophalen of bezorgen

Via de website streekwinkel.best-voedsel.nl bestel je eenvoudig wat je nodig hebt. Je plaatst je bestelling uiterlijk op dinsdagavond vóór 23.30 uur. Die ligt dan vrijdag tussen 16.00 en 18.30 uur voor je klaar bij Best Vooruit, waar vrijwilligers je bestelling overhandigen. Liever aan huis? Dan kun je ook kiezen voor bezorging, ideaal voor wie minder mobiel is of gemak zoekt.

Voor een groenere gemeenschap

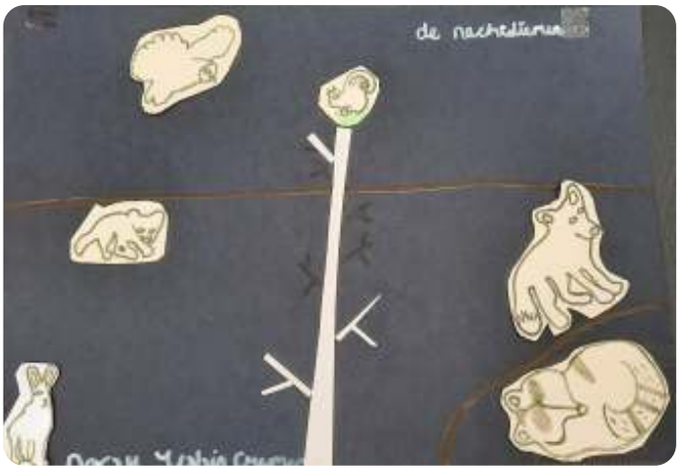
Best Voedsel organiseert ook ontmoetingen, themadiners en lezingen over voedsel en duurzaamheid. Daarmee ontstaat ruimte voor bewustwording en verbinding. Doelen die ook bij IVN centraal staan. Het gaat niet alleen om wat je eet maar ook om de verhalen erachter, wie het produceert, hoe het groeit en wat het betekent voor onze omgeving.
Ben jij als natuurliefhebber, moestuinier of IVN-vrijwilliger nieuwsgierig naar hoe je jouw leefstijl nog groener kunt maken? Neem eens een kijkje bij Best Voedsel en proef de impact van lokaal, eerlijk en duurzaam eten.

Rondje Landgoed Baest

Op 18 januari was het een prachtige ochtend met een strak blauwe lucht. Een beetje heiig en wat rijp op de akkers. Een groep van 22 deelnemers onder leiding van Elly van de Laar en Annemieke Renders liep een route van bijna vier kilometer langs de Kleine en Grote Beerze.

Nachtdieren

Robin Cremers (8 jaar) ging op expeditie in het donker. Als voorbereiding maakte zij deze tekening met nachtdieren.

- advertentie -

- advertentie -

- advertentie -

- advertentie -

Foto: Carla krijgt de foto in 't Tejaterke uitgereikt van fotograaf Tatiana

De Werkgroep Natuurfotografie hield in december en januari een foto-expositie in de bibliotheek. De Werkgroep vroeg aan bezoekers: "Welke foto spreekt jou het meeste aan en waarom is deze foto zo bijzonder?". Aan degene die dit het beste uit kon leggen is die foto uitgereikt. Carla schreef dat een foto van Tatiana haar inspireert om er een schilderij van te maken. De uitreiking vond plaats in 't Tejaterke. Ook de kinderen konden hun mooiste foto kiezen en die uitreiking van die foto vond plaats bij het Groen Voorleesuurtje bij de bibliotheek.

Hobby- en kunstmarkt

In de tuin van José en Henk van Hout uit Best wordt op zondag 7 juni de tweejaarlijkse hobby- en kunstmarkt gehouden.

Ongeveer twintig kunstenaars en hobbyisten staan in het mooie buitengebied verspreid over de tuin aan de Hagelaarweg 2 in Best.

Je kunt hierbij op de diverse zitjes, met of zonder drankje, ook genieten van de tuin.

De tuin is open vanaf 10.30 tot ongeveer 16.30 uur.

De toegang is gratis.

Basiscursus Groen gaat van start

AUTEUR: HARRIE DE HAAS

Op 21 april gaat de Basiscursus Groen van start. Een cursus met als doel mensen kennis te laten maken met een aantal onderdelen van de natuur. Geen diepgravende kennis maar gewoon kennismaken met de basis.

Want de natuur is vaak dichterbij dan we denken. Dagelijks hebben we er mee te maken zonder dat we dat beseffen. Want welke vogel zit daar nou zo mooi te zingen bij het opkomen van de zon, welke insecten zitten er in mijn tuin en welke planten groeien en bloeien er zo mooi in die berm langs de weg. Vragen die we ons misschien vaak stellen zonder naar een antwoord op zoek te gaan. En daar kan deze Basiscursus Groen ons bij gaan helpen.
Niet dat we straks op alle vragen direct een antwoord weten, dat is onmogelijk. Het geeft een basis waarmee we zelf verder op zoek mee kunnen gaan. Je zal iets leren over planten en dieren en de samenhang hiertussen. Maar ook over de invloed van de mens op de natuur en hoe wij de natuur een handje kunnen helpen.

De cursus bestaat uit een aantal blokken verdeeld over anderhalf tot twee jaar. Per blok zijn er drie theorielessen en we sluiten het blok af met een excursie. Maar daarmee is het natuurlijk niet klaar. Met de opgedane kennis kunnen je zelf buiten aan de slag. Lekker zelf op onderzoek uitgaan in de natuur. Tijdens de cursus wordt je uitgelegd hoe je zelf aan de slag kan gaan en welke eventuele hulpmiddelen je daarbij kunt gebruiken.

Kortom een leuke cursus voor eenieder die wat meer wil weten over de natuur in onze (directe) omgeving. En eenieder kan er aan meedoen, er is geen kennis vooraf noodzakelijk!
Nieuwsgierig geworden? Kijk snel voor meer informatie op:
www.ivn.nl/afdeling/best/natuuractiviteiten/basiscursus-groen-blok-1 en meld je aan!

Dit zijn de data van het programma van het eerste blok
dinsdag 21 april theorie avond 1 over samenhang in de natuur
dinsdag 12 mei theorie avond 2 over planten
dinsdag 2 juni theorie avond 3 over vogels
zaterdag 13 juni excursie

Mede dankzij al onze adverteerders kunnen we vier keer per jaar een mooi blad maken. Dank jullie wel ! Nieuwe adverteerders zijn altijd zeer welkom. Laat het Marian Alkemade weten,
marianivn@kpnmail.nl

Gebr. PETERS
Boomrooierij
Sint-Oedenrode
- advertentie -

Onze activiteiten deze lente

Altijd van te voren aanmelden via de website (www.ivn.nl/best)
Kijk voor kosten, bijzonderheden en actuele informatie van een activiteit op de website.

zondag 29 maart - 9.30-12.30 uur
Wandeling langs het Duits lijntje - Gidsen: Trees Cremers en Ivon van der Pasch
9.30 uur verzamelen bij Prinsenhof, Hoofdstraat 43, Best
10.00 uur start wandeling Café 't Groene Woud, Kasterensestraat 23, Liempde

vrijdag 10 april - 13.30-16.00 uur
Ommetje Rijsingen – Beleef-de-seizoenen: lente - Gidsen: Trees Cremers en Marjel van Dijk
13.30 uur verzamelen bij Prinsenhof, Hoofdstraat 43, Best
13.45 uur start wandeling P-plaats Zwembadweg, Sint-Oedenrode

dinsdag 14 april - 13.30 uur
Best-Kort-lentewandeling - o.l.v. Henk van Kessel (gids) en Els Maris
Start: Herberg De Vrolijke Jager, Oude Grintweg 100, Oirschot

donderdag 16 april - 20.00 – 22.00 uur
Vogeltellingen en trends - lezing door SOVON
Locatie: foyer 't Tejaterke, Max de Bossustraat 1, Best

zaterdag 18 april - 18.30-20.30 uur (bij slecht weer wordt dat 9 mei)
Kikkerconcert en vleermuizen zoeken - voor kinderen van 6-12 jaar
o.l.v. Marjel van Dijk, Mathijs de Jongh e.a.
Start: Lopensestraat 3, Oirschot

Basiscursus Groen - Blok 1 - 3 theorie avonden en 1 excursie
zie pagina hiernaast

zondag 26 april - 9.30-12.30 uur
Kruidenwandeling - Gidsen: Ine Franken en Annemieke Renders
9.30 uur verzamelen bij Prinsenhof, Hoofdstraat 43, Best
10.00 uur start wandeling Italiëlaan (bij huisnummer 103), Eindhoven

zondag 3 mei - 10.00-13.00 uur
Bomen & zo - voor kinderen met een beperking van 6-16 jaar
o.l.v. Jan Ackermans en Trees Cremers
Deze activiteit wordt mede georganiseerd door Gehandicapten Platform Best
en Rotaryclub Best-Oirschot - Locatie: Groot Bijstervelt, Montfortlaan 12, Oirschot

donderdag 7 mei - 13.30-16.00 uur
Smalwater/Kampina – Beleef-de-seizoenen: lente - Gidsen: Trees Cremers en Kathy Hesen
13.30 uur verzamelen bij Prinsenhof, Hoofdstraat 43, Best
13.45 uur start wandeling P-plaats hoek Kempseweg/Annadreef, Boxtel

zondag 17 mei - 9.30-12.30 uur
Weidevogels in het Diessens Broek - Gidsen: Marijke Abrahams en Marco Renes
9.30 uur verzamelen bij Prinsenhof, Hoofdstraat 43, Best
10.00 uur start wandeling RWZI, Heikestraat 2A, Biest-Houtakker

donderdag 28 mei - 20.00-22.00 uur
Insecten die bouwen - lezing door Alwin de Lang
Locatie: foyer 't Tejaterke Max de Bossustraat 1, Best

vrijdag 5 juni - 13.30-16.00 uur
Rondje Vresselsbos – Beleef-de-seizoenen: lente - Gidsen: Marijke Abrahams en Annemieke Renders
13.30 uur verzamelen bij Prinsenhof, Hoofdstraat 43, Best
13.45 uur start wandeling P-plaats Hei-eind, Sint Oedenrode

donderdag 18 juni - 20.00-22.00 uur
Kleine marterachtigen - lezing door Emily Mensink
Locatie: foyer 't Tejaterke Max de Bossustraat 1, Best

